

Maribor, 18. 6. 2023

Embargo na objave do podelitve na zaključni prireditvi!

NAGRADE 58. FESTIVALA BORŠTNIKOVO SREČANJE

Zaključno mnenje žirije

Nabor tekmovalnih predstav na 58. Festivalu Borštnikovo srečanje nas je kot žirijo presenetil s kompleksnostjo in z raznolikostjo gledaliških oblik in žanrov.

Performativni formati so se srečali s tradicionalnimi dramskimi pristopi, mladi režiserji s starejšimi, uveljavljeni igralci z novimi talenti, stari miti z novo dramo.

Opaziti je, da fokus uprizoritev postaja vedno bolj zaseben: liki in ljudje iščejo svoje mesto v svetu, ljubezen, priznanje in vero, a se pri tem neizogibno soočajo s starostjo, z okoljsko katastrofo, z nasiljem in s smrtjo. Skozi intimnost posameznih produkcij pronica moč gledališča, ki se trudi razumeti kompleksnost sveta, v katerem živimo, in splete raznolikost njihovih stališč v večperspektivno panoramo našega časa.

Usoda posameznika postaja vedno bolj anksiozna, kar se pri večini uprizoritev manifestira v izbiri izrazito narativnih pristopov in konceptualnih izhodišč, manj pa v kompleksnosti dramskih form, uprizoritveni ranljivosti in rahločutnosti ter čutnih raziskovanjih. Zdi se, da se nahajamo na točki preizpraševanja smisla gledališča oziroma njegove transformacije v postpandemskem svetu.

Čestitke vsem nagrajencem.

Matej Bogataj, Senka Bulić, Johannes Nötting, Peter Petkovšek, Ajda Rooss

NAGRADE

Veliko Borštnikovo nagrado za najboljšo predstavo prejme *Zaprta študija. »New constructive ethics«* režiserke Nine Rajić Kranjac v produkciji Prešernovega gledališča Kranj.

Predstava *Zaprta študija. »New Constructive Ethics«* raziskuje človeško objestnost ali hubris na ozadju klimatske katastrofe, različnih nivojev osebne odgovornosti in neustavljive želje po ljubezni in sprejetosti v umirajočem svetu. Ustvarjalci obogatijo besedilo Viripajeva z vedno novimi konfrontacijami privatnega in družbenega ter z medsebojno grozečimi si biološkimi in moralnimi ambicijami. Odrsko izražanje najdejo v anarhičnih prizorih nemoči in arogance znanstvenega stremenja, ki jih uprizoritev uspešno zlije v portret sodobne družbe.

Borštnikovo nagrado za režijo prejme **Mojca Madon** za predstavo *52 hertzov* v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica.

V uprizoritvi *52 hertzov* mlada režiserka Mojca Madon mojstrsko poveže podobe iz zgodbe družinske stiske z metafizičnim asociativnim ozadjem. Vsem elementom predstave omogoči prosto prehajanje skozi različne žanre, ne da bi izgubila širšo sliko tematske naracije. S svojo ekipo občinstvo premišljeno vodi skozi svet, ki naenkrat vsebuje tako največje kot najmanjše teme človeštva in ki odzvanja v gledalcih še dolgo po ogledu predstave.

Borštnikovo nagrado za izvirno dramsko besedilo prejme **Katarina Morano** za predstavo *Usedline* v produkciji Mestnega gledališča ljubljanskega.

Katarina Morano v *Usedlinah* zrelo in inovativno prepleta tok posameznih notranjih reminiscenc in dialogov iz vsakdanjega življenja treh generacij. Premišljeno in s pretanjenostjo prepričljivostjo ustvarja notranja travmatična jedra likov, ki kot usedline pletejo zamrznjen dokument nekega časa, v katerem se moramo kot družba prehitro soočiti z izgubo. Njen jezikovni pristop omogoča prepoznaven govor, ki ga bogatijo pogovorna mašila, nelogičnosti, premolki in zastranitve.

Borštnikovo nagrado za scenografijo prejme **Branko Hojnik** za predstavo *Frančišek* režiserja Jerneja Lorencija v produkciji Mestnega Gledališča Ptuj.

Hojnikova scenska postavitve se globoko povezuje s Frančiškovo zgodbo uboštva in prek narativa odrekanja kot edine možnosti preživetja podpira mitološko in metapripovedno bogastvo uprizoritve. Vzpostavi organski prostor, ki povabi publiko v duhovno dimenzijo zgodbe.

Borštnikovo nagrado za oblikovanje svetlobe in videa prejmeta kolektiva **Son:DA** in **Toni Soprano Meneglejte** za uprizoritev *Kdo se boji Virginie Woolf?* režiserja Ivica Buljana v produkciji Mini teatra in Mestnega gledališča Ptuj.

Svetloba in video kolektiva Son:DA in Toni Soprano Meneglejte dodata dramaturški in ritmični sloj sicer analogni drami *Kdo se boji Virginie Woolf*. Video inštalacija tako razpre na prvi pogled intimen meščanski konflikt in pokaže njegovo umeščenost v svet, v katerem vlada princip trga, s tem pa skupaj s zastavljenim konceptom svetlobe uprizoritvi razširi kontekst.

Borštnikovo nagrado za celostno obdelavo uprizoritvenega gradiva prejme predstava *Žene v testu* v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Drama Ljubljana.

Žene v testu drzno raziščejo globlje povezave med folklorno tradicijo in položajem sodobnega ženskega subjekta v izdelani predstavi, ki materializira mitološko in praktično nasilje nad ženskami skozi čas. Glasba, kostumi, scenografija in uporaba

arhaičnega jezika se združijo v bogato sestavljeno sliko, ki seže dlje od *zgolj* zgodovinske stiske.

Borštnikovo nagrado za mlado igralko prejme **Ivana Percan Kodarin** za vlogi Deklice v predstavi *52 hertzov* režiserke Mojce Madon v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica in Tapoletne v predstavi *Žene v testu* režiserke Žive Bizovičar v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Drama Ljubljana. Ivana Percan Kodarin pokaže igralski razpon v dveh skorajda nasprotnih vlogah: kot umirajoča deklica v *52 hertzih* prepriča s svojo skrivnostno, celo mistično redkobesedno prezenco, medtem ko se v *Ženah v testu* na odru odlikuje s popolno koncentracijo, ki lahko vzkipi tudi v nebrzdanost bakhantskega zanosa.

Borštnikovo nagrado za igro prejme **Mirjam Korbar** za vlogo Mame v predstavi *Usedline* režiserja Žige Divjaka v produkciji Mestnega gledališča ljubljanskega. Mirjam Korbar je kot Mama našla izviren način bivanja v gledališkem jeziku in z igro, ki se razpenja med hkratno prisotnostjo in odsotnostjo, zastavila učinkovito otvoritev uprizoritve, v kateri pretanjeno sledi misli umirajoče matere in nastavi vzorec usedlin, ki se bo ponovil v njenih potomcih.

Borštnikovo nagrado za igro prejme **Tamara Avguštin** za vloge Brata Leona in drugih likov v predstavi *Frančišek* režiserja Jerneja Lorencija v produkciji Mestnega gledališča Ptuj in Rachel Donelan v predstavi *Zaprta študija. »New Constructive Ethics«* režiserke Nine Rajić Kranjac v produkciji Prešernovega gledališča Kranj. Kot biologinja Rachel Tamara Avguštin vzame nase razcep med suvereno zunanjo podobo znanstvene ambicije in notranjo čustveno negotovostjo etičnega konflikta, kot Frančiškov duhovni sopotnik pa išče mostove med mitom in zgodovinskim subjektom. V obeh upodobitvah vzpostavi intimen stik z občinstvom in nas učinkovito vodi po labirintnih povezavah med logosom in erosom.

Borštnikovo nagrado za igro prejme **Branko Šturbej** za vlogo Georgea v predstavi *Kdo se boji Virginie Woolf?* režiserja Ivica Buljana v produkciji Mini teatra in Mestnega gledališča Ptuj.

V *Kdo se boji Virginie Woolf?* Branko Šturbej artikulirano upodobi moškega, ki se je naučil boriti za svoj položaj v svetu mračnjaških iger dinamike moči in poniževanja. Šturbej z zavidljivo lahkoto preklaplja med različnimi nivoji ranljivosti in nasilja ter zabriše meje med rabljem in žrtvijo, medtem ko odbija napade na dostojanstvo svojega lika. V vsakem trenutku mu uspe gledalce držati v napetem pričakovanju naslednje poteze.

Borštnikovo nagrado za igro prejme **Janez Škof** za vloži Frančiška v istoimenski uprizoritvi režiserja Jerneja Lorencija v produkciji Mestnega Gledališča Ptuj in Robina v predstavi *Otroci* režiserke Nine Šorak v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Drama Ljubljana.

Janez Škof v upodobitvi Frančiška, ikonične figure krščanskega srednjega veka, izpostavi predvsem trpeče in negotovo bitje, ki ga odigra na eni strani s pripovedno inteligenco in toplino, na drugi strani z natančnim portretom bogoiskateljstva v mučenem telesu. V *Otrocih* s popolnoma drugačnim igralskim pristopom najde izjemno učinkovitost skozi zadržan izraz, s katerim tvorno razreši dilemo o prihodnosti in odgovornosti do prihajajočih generacij.

Posebno nagrado žirije na 58. Borštnikovem festivalu prejme **kolektiv predstave *En K te gleda*** v produkciji Kulturnega zavoda Godot in Zavoda Vitkar.

Kolektiv predstave *En K te gleda*, s sijajno Mojco Špik v glavni vlogi, mojstrsko najde fizični izraz odtujenosti slavnega Gregorja Samse. Z izjemno skupno uigranostjo izumijo svet, vodeč gledalce v emotivno spiralo družbe, ki ne dovoli več pristnih medsebojnih stikov, s tem pa najdejo nove konstelacije pomena in čustev, ki nas definirajo kot postmoderne subjekte.

Nagrado Društva gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije za najboljšo uprizoritev v letu 2022

prejme uprizoritev ***Žene v testu*** v režiji Žive Bizovičar in v produkciji SNG Drama Ljubljana.

Žene v testu so na prvem mestu uprizoritev, ki jo poganja sijanja kolektivna kemija štirih igralk (Nataša Keser, Ivana Percan Kodarin, Barbara Žefran, Zvezdana Mlakar) in natančna režijska ost (Živa Bizovičar). Kot predstavnice prednic izvajalke v izjemno sodobnem zamahu utelešajo situacije ljudskih izročil, se z njimi razposajeno zlijejo, a jih hkrati nenehno komentirajo s kritične perspektive. Igralke kot kompleksne nosilke posameznih letnih časov blestijo v svojih individualnih – tako igralskih kot pevskih – izvajalskih izrazih, ki pa jih nenehno vpenjajo v skupnost in s tem ustvarijo izvrsten medsebojni odrski univerzum. *Žene v testu* niso le lucidna, duhovita in natančno artikulirana uprizoritev, ki igrivo in domiselno izumlja svežo performativnost ljudskega porekla; predvsem je to dogodek, ki govori o izjemnem potencialu medgeneracijskega srečanja ustvarjalk, o osupljivi fluidnosti kolektivne dinamike, zlasti pa jo lahko razumemo kot pomembno uprizoritveno gesto, ki osvetli in hkrati že opolnomoči idejo o prezrtih zgodovinskih perspektivah kot tudi igralskih nabojih.

Nagrade Društva slovenskih gledaliških režiserjev in režiserk

ARJANA ROGELJA

Prejemnica nagrade NEPOGREŠLJIVI za sezono 2022/23 je Arjana Rogelja, ki deluje kot šepetalka v SNG Nova Gorica. Odlikujeta jo pozornost na vsebino in material od uvodne vaje naprej, ter radovednost in strast do različnih oblik gledališča. Prav zaradi tega besedila v njenih rokah ne ostanejo literarna, temveč zaživijo v polju govorjene besede.

CIRIL ROBLEK

Prejemnik nagrade NEPOGREŠLJIVI za sezono 2022/23 je Ciril Roblek. Ciril Roblek je član Prešernovega gledališča Kranj, kjer je zaposlen kot inspicient. Predstave s svojim zanosom in visoko profesionalno držo vešče vodi med ustvarjalnim procesom, zaradi svojega glasbenega in igralskega talenta pa pri procesih pogosto sodeluje tudi v drugih funkcijah.

JADRANKA PAVLOVIČ

Prejemnica nagrade NEPOGREŠLJIVI za sezono 2022/23 je Jadranka Pavlovič, ki je zaposlena kot garderoberka v Lutkovnem gledališču Ljubljana. Jadranka Pavlovič je izkušena profesionalka, ki s svojimi bogatimi izkušnjami, strokovnim znanjem in ljubeznijo do gledališča pomembno prispeva k učinku nešteti predstavi in ustvarjalnem sobivanju vseh soustvarjalcev in sodelavcev.